

Y. Mimar Feza Ökten Koca: “Yeni Normallere Uyum Sağlanarak Turizmde Başarı Sağlanabilir...”

Ödüllü projeleri ile ulusal ve uluslararası çapta başarılarla imza atan Elips Tasarım Mimarlık Kurucusu Y. Mimar Feza Ökten Koca, Covid-19 pandemisi sonrası turizm sektöründe otellerin ve tatil köylerinin mimari açıdan ne tür değişiklikler yapması gerektiğini aktardı.

Elips Tasarım Mimarlık Kurucusu Y.Mimar Feza Ökten Koca, Covid-19 pandemisi sonrasında turizm alışkanlıklarının ne yönde değişeceğini mimari açıdan değerlendirdi. Feza Ökten Koca'ya göre, turizmde önceliklerin değiştiğini kabul ederek, yeni normallerde göre yapılan tasarımlar başarıyı getirecek.

Covid-19 pandemisi sonrası özellikle farklı ziyaretçilerin kullanımına açık olan otellerin ve tatil köylerinin iç düzenlemesinde değişiklikler yapılması gerektiğini vurgulayan Y.Mimar Feza Ökten Koca, bu konuda titiz davranan işletmelerin müşterilerinin güvenini sağlayabileceklerini dile getiriyor. Mimar, bu dönemde insanların seyahat ve konaklama konularında çok daha temkinli davranacaklarını sözlerine ekliyor: “Bugüne kadar genel olan her şey, artık daha kişisel hale gelmek zorunda. Buna en iyi örnek, otellerin restoran bölümleri olabilir. Bugüne kadar açık büfe sisteminin yaygın olması pandemi sonrası bu düzende ciddi farklılıklar getirecektir. Farklı kişilerin aynı şeylere dokunma ihtimali, yiyeceklere yaklaşma mesafesi ve kişilerin nefeslerinin yiyeceklerle ilişkisi, müşterilerin yiyecekleri alırken birbirlerine olan yaklaşma mesafeleri sorgulanmalı” diyen Feza Ökten Koca'ya göre açık büfe sisteminin yerini en kısa sürede alakart restoranlara bırakması gerekecek.

Lobi yerleşimlerinin de tamamen sosyal mesafeler gözetilerek revize edilmesi gerektiğini dile getiren Feza Ökten Koca, özellikle havalandırma sistemlerinin elden geçirilmesinin ve hava temizleyici cihazlar kullanılmasının önemini de altını çiziyor. Aynı zamanda mekanlarda sistematik dezenfeksiyon işlemleri yapılmasının ve temiz hava girişi sağlanmasının da ha-

yati önem taşıdığını belirtiyor ve ekliyor: “Mekanların birçok farklı noktalarına el dezenfektan sağlayıcı cihazlar konulmalı, müşterileri bu konularda uyarma amaçlı yeni yönlendirmeler tasarlanmalı.”

Otel odalarında yapılan günlük temizlikte tek kullanımlık temizlik pedleri kullanılmalıdır, böylelikle bir odada olabilecek bir virüs ya da mikrobun diğer bir odaya bulaşması engellenmeli. Her check-out sonrası dezenfeksiyon işlemi uygulanması gerektiğinden söz eden mimar, görevlilerin mutlaka maskeyle çalışmak zorunda olduğunu da sözlerine ekliyor. Feza Ökten Koca'ya göre mümkünse her odada hava temizleme cihazı olmalı ve girişlere mutlaka dezenfektan cihazları ve uyarılar yerleştirilmeli.

Özellikle genelde tamamen kapalı alanlarda yer alan küçük-büyük toplantı odalarının havalandırma sistemlerinin tekrar elden geçmesi gerekmektedir. Buradaki şartlandırılmış havanın mutlaka dışarıdan alınan temiz hava ile sağlanması ve içerideki havanın devir daim etmesinin engellenmesi gerekmektedir, özellikle kul-

lanılan filtrelerin değişmesi söz konusu olabilir. Hastanelerde kullanılan havalandırma sistemlerinde mutlaka hepa (High Efficiency Particulate Air) filtreler kullanılmaktadır, oteller de kapalı alanlarında kullandıkları havalandırma sistemlerinde hepa filtre sisteminden yararlanabilirler.

Otellerde ve tatil köylerinde ortak tuvaletlerde sosyal mesafeye dikkat edilerek yerleşim yapılması gerektiğini dile getiren mimar, kişilerin bekleme noktalarının belirlenmesi gerektiğini vurguluyor ve ekliyor: “Sıcak hava üfleyen el kurutma cihazları artık kullanılmamalı. Ana girişler kapısız olarak ya da fotoselli kapılarla düzenlenmeli. Mümkün olduğun-

ca elle dokunma olasılığını azaltıcı çözümlere gidilmeli. Özellikle tuvaletlerin egzoz sisteminin çok iyi çalışması gerekmektedir. Virüsün insan dışkıсында yaşadığı bilinmektedir, bu yüzden egzoz çok önemlidir, aynı zamanda da rezervuar kullanımı sırasında mutlaka klozet kapağının kapalı olduğundan emin olunmalıdır.”

“Turizm yapılarında renovasyon şart ama mutlaka uzman mimarlarla yapılmalı...”

Pandemi sonrası otellerde yapılması gereken düzenlemeler için kesinlikle yeni bir yönetmeliğe ihtiyaç olduğunu dile getiren Y.Mimar Feza Ökten Koca, bu yönetmelik oluşturulurken mutlaka turizmci, mimar, doktor gibi konu uzmanlarından oluşan bir ekiple belirlenecek kriterlerin dikkate alınması gerektiğini vurguluyor. Aynı zamanda farklı tipteki otellere göre farklı yönetmelikler ve kontrol mekanizmaları oluşturulması gerektiğini de sözlerine ekliyor.

“Mevcut otellerin duruma adapte edilebilmesi için renove edilmesi gerekecektir. Bu da tabii ki renovasyon

projelerinde artışa neden olacak, ancak günün ekonomik koşulları bu girişimleri zorlayacak" diyen Feza Ökten Koca, doğru renovasyonun ekonomik olarak en doğru karar olduğunu ve ancak işin uzmanları ile gerçekleştirilebileceğini dile getiriyor.

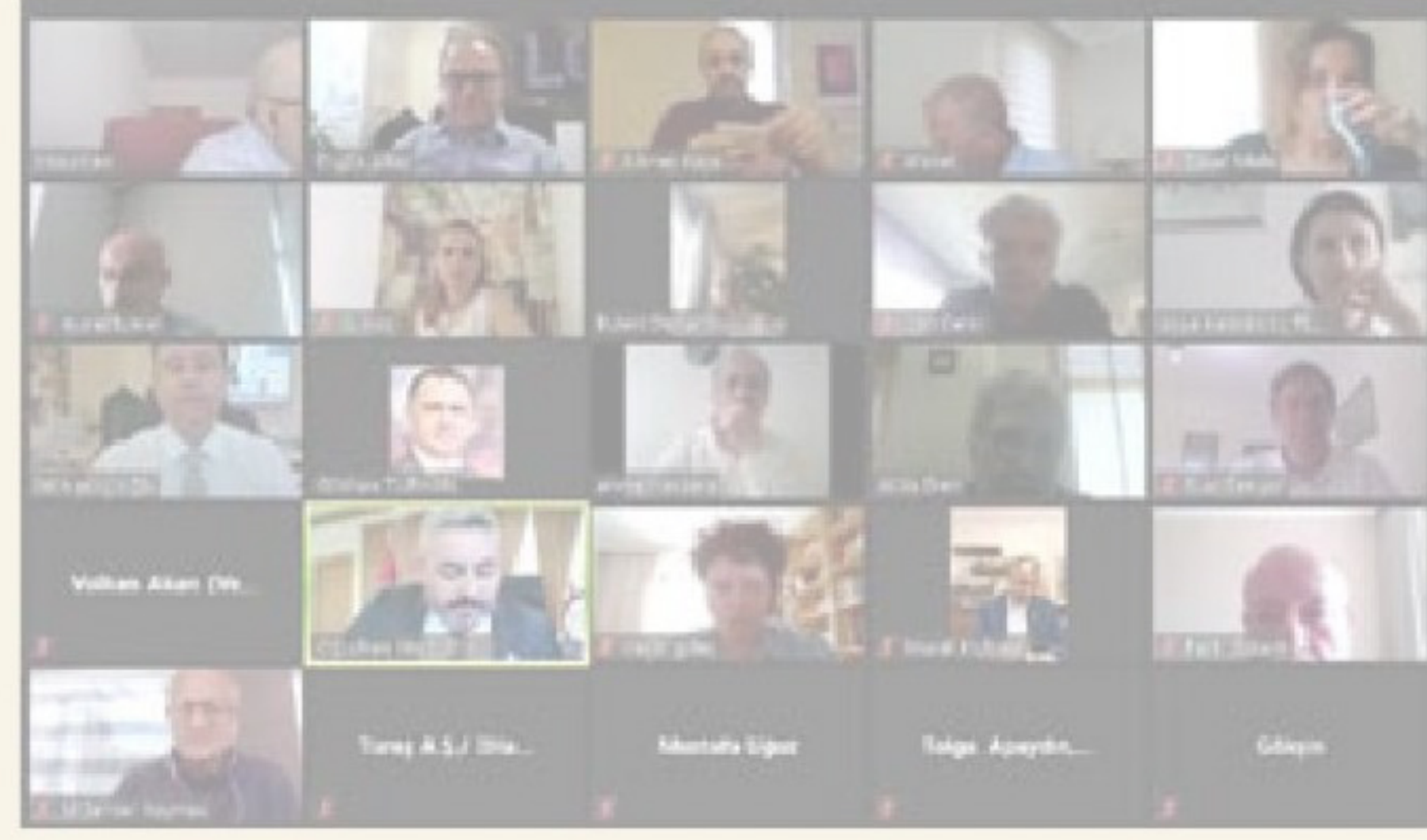
Her ne kadar dünya en zor günleri geride bırakıp normalleşme günlerine yavaş yavaş geçiyor olsa da henüz yaşadığımız sürece "pandemi sonrası" denilemeyeceğini aktaran Feza Ökten Koca, bu nedenle hala tedirginliğin sürdüğünü ve eski günlere bir anda geri dönülemeyeceğini dile getiriyor ve ekliyor: "Otelin duruma bu açıdan bakması gerekir. Müşterilerin bu korkusunu yenebilecekleri düzene girdiklerini onlarla iyi bir şekilde paylaşmalı." Bu noktada müşteri güvenini kazanmanın oldukça önemli olduğunu belirten mimar, yeni normallere uyum sağlanarak turizmde başarılı olabileceğini aktarıyor ve ekliyor: "Otel yöneticilerinin mutlaka konunun uzmanları ile birlikte çalışmalarını tavsiye ediyorum, özellikle doktorlardan mutlaka sürekli destek almalı. Mutlaka müşterilerine karşı şeffaf olmalı, söyledikleri şeylerin arkasında durmalı. Müşterilerin güveni ancak bu şekilde kazanılır. Zor günlerde yeni yatırımlar yapmak zorundalar. Bundan birkaç ay önce hiç akılda olmayan yeni maliyetler ortaya çıktı ama bunu en iyi yapan kazanacak. Uzun vadeli düşünceleri gerekiyor."

Turizm tesisi planlayan yatırımcıların mutlaka yeni normalleri dikkate alarak hareket etmelerini, planlanan ya da yapılmakta olan projelerde bu yönde revizyonlar yapmalarını tavsiye ediyor ve ekliyor: "Bu dönemde müşteri odaklı düşünmemiz ve önceliklerin değiştiğini kabul etmemiz gerekiyor."

Elips Tasarım Mimarlık Hakkında:

Elips Tasarım Mimarlık İnşaat Ltd. Şti. 1999 yılında Y.Mimar Feza Ökten Koca tarafından kuruldu. Mimari tasarım hizmetleri ile başladığı yolculuğuna yıllar içinde iç mimari tasarım ve anahtar teslim uygulama işlerini de ilave etti. Özellikle konut, ticari alanlar, yeme-içme, mağazacılık ve eğitim alanlarında projeler üretmektedir. Bu süreçte mobilya ve aydınlatma tasarımları da üretmeye başlayan Elips Tasarım Mimarlık, daha sonra bu çalışmalarını FEZA markası altında yapmaya karar vermiştir. Mimar, iç mimar ve endüstri ürünleri tasarımcılarından oluşan ekibe her sene katılan stajyer ve yeni mezunların eğitimlerine Elips Tasarım Mimarlık'ta devam etme fırsatı verilmektedir.

Dayanıklı Tüketim Malları Meclisi sektörün güncel konularını görüştü

Türkiye Dayanıklı Tüketim Malları Meclisi Haziran ayı toplantısı, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Oğuzhan Ata Sadıkoğlu ve Meclis Başkanı Fatih Kemal Ebiçlioğlu'nun başkanlığında video konferans yöntemiyle gerçekleştirildi.

Sadıkoğlu, tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını sebebiyle ülke olarak zor bir dönemden geçildiğini belirterek, Meclis Başkanı ve üyelere bu süreçteki yoğun çalışmalarından dolayı teşekkür etti.

Toplantı gündemi kapsamında ilk olarak Koç Holding Ekonomik Araştırmalar Koordinatörü Ahmet Çimenoglu tarafından Dünya ve Türkiye'nin ekonomik görünümü hakkında bilgiler sunuldu. Çimenoglu, özellikle Nisan ayında COVID19 etkilerinin güven endekslerine sert bir şekilde yansıdığını, diğer taraftan salgının önümüzdeki dönem seyri ve turizm/ihracat performansının toparlanmanın hızını belirleyeceğine değindi. Yabancı yatırımcının son bir yılda toplam sermaye çıkışının 11,2 milyar dolar olduğu dikkate alındığında ihracat performansının öneminin çok daha öne çıktığına dikkat çekti.

Sonrasında Meclisin düzenli gündem maddelerinden olan Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKBESD) sektör verilerinin üretim, iç satış ve ihracat rakamları ve İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) sektörel ihracat verilerinin güncel hali paylaşıldı.

2020 Ocak-Nisan kümülatif verilerine bakıldığında COVID19 sürecinden önceki dönemin pozitif etkisi ile 6 büyük eşyada iç satışlarda, bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,6 artış görüldüğü, Nisan Ayı özelinde iç pazarda daralma-

nın bir önceki yılın aynı ayına göre %11 seviyesinde olduğu bilgisi verildi.

Ocak-Nisan dönemine ihracat ve üretim verilerine bakıldığında ise, geçen seneye kıyasla ihracattaki daralmanın %10,6 iken üretimdeki daralmanın %14 seviyesinde olduğu bilgisi paylaşıldı.

İMMİB'in dayanıklı tüketim malları (DTM) ihracat verilerinin yer aldığı sunumunda ise, 2020 Ocak-Mayıs kümülatif verilerine bakıldığında; bir önceki yılın aynı dönemine göre değer olarak %18,7 miktar olarak ise %16,6 azalma olduğu bilgisi paylaşıldı.

Ülke bazında bakıldığında DTM ihracatında en büyük payın %62 ile AB olduğu, ihracatta payı %55 olan ilk 10 ülkeye bakıldığında ise, bir önceki seneye göre %15'lik düşüş olmasına rağmen ilk sırada Almanya'nın yer aldığı ifade edildi. İhracatta en fazla azalmanın %38 ile Fransa'da görüldüğü, en fazla artışın ise Ukrayna ve Mısır'a yapılan ihracatta olduğu bilgisi verildi.

Toplam beyaz eşya ihracatında geçen senenin aynı dönemine kıyasla, miktar açısından %19, değer olarak %20 azalma olduğu, ihracatta buzdolabı ve soğutucuların %28 ile en büyük paya sahip olduğu belirtildi. Teknoloji yoğunluğuna göre dayanıklı tüketim DTM ihracatına bakıldığında, aynı dönemde değer ve kg birim fiyatta bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %23 ve %11 azalma görüldüğü bilgisi paylaşıldı. Yüksek teknoloji ihracatında en yüksek payın %43 ile TV alıcılarında olduğu bilgisi eklendi. Bunun yanında, tüketici elektroniği ihracatında geçen senenin aynı dönemine kıyasla miktar olarak %9, değer olarak %17 azalış olduğu, en büyük payın %42 ile elektrik elektronik malzemelerinde olduğu bilgisi paylaşıldı. Son olarak, Türkiye genelinde tüm sektörler için bakıldığında 2020 Ocak-Mayıs kümülatif verilerine göre dayanıklı tüketim ürünlerinin ihracatın %5,8'ini oluşturduğu bilgisi verildi.